

Flora- en faunaquickscan de Belaëving te Helden

In opdracht van:
Van Gerwen Advies

18 februari 2016
J.P.M. Hovens, P. op het Veld en G. Hovens

Faunaconsult
Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Flora- en faunaquickscan de Belaëving te Helden

<i>Opdrachtgever:</i>	Van Gerwen Advies
<i>Opstellers/controle:</i>	dhr. ir. J.P.M. Hovens en mw. ir. G. Hovens
<i>Veldwerk:</i>	dhr. ir. J.P.M. Hovens en dhr. P. op het Veld

Faunaconsult is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de landelijke brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus. Het Netwerk Groene Bureaus hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden van het netwerk aan te spreken op de kwaliteit van hun werk en aangeleverde producten.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Beleidskader	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Flora- en faunawet.....	4
2.3	Natuurbeschermingswet 1998	5
2.4	Natuurnetwerk Nederland	6
3	Werkwijze	7
3.1	Beschrijving van het plangebied	7
3.2	Veldinventarisatie.....	9
4	Resultaten inventarisatie.....	10
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie	10
5	Effecten van de (voorgenomen) ingreep	16
5.1	De ingreep	16
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten	17
5.3	Effecten op vogels	17
5.4	Effecten op vleermuizen.....	17
5.5	Effecten op het NN en Natura 2000-gebieden.....	17
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving	19
6.1	Flora- en faunawet.....	19
6.2	Overige regelgeving	19
	Literatuur.....	20

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

Van Gerwen Advies begeleidt de bestemmingswijziging van ‘De Belaeving’ te Helden en heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult opdracht gegeven in dat kader een flora- en faunaquickscan en een natuurtoets natuurbeschermingswet uit te voeren. De bestemmingswijziging betreft een plan dat al voor het grootste gedeelte is gerealiseerd met een tijdelijke vergunning voor 1,5 jaar. Daarnaast wordt in het bestemmingsplan geregeld dat maximaal 6 x per jaar evenementen zijn toegestaan met een aaneengesloten termijn van 5 dagen inclusief op – en afbouw. Dit in verband met eventuele wijnfeesten ter plaatse.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in en rond het plangebied
- welke effecten heeft de (voorgenomen) ingreep
- kunnen eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland (NN).

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader met betrekking tot de bescherming van natuurwaarden. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'-beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn – is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:

- Onderzoek en onderwijs;
- Repopulatie en herintroductie;
- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom;
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden. Waar in dit rapport gesproken wordt over de Natuurbeschermingswet, wordt telkens Natuurbeschermingswet 1998 bedoeld.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten.

In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Figuur 1 geeft de ligging van het plangebied weer. Tijdens het veldbezoek (10 februari 2016) bestond het plangebied uit twee wijngaarden (zie kleine foto's voorzijde), een terras (zie grote foto voorzijde), een parkeerplaats (zie foto linksboven voorzijde), een speeltuintje (zie figuur 2) en enkele prieeltjes/tuinhuisjes (zie figuur 3). De wijngaarden zijn, naast druivenranken, begroeid met gras en afgezet met in de grond gewerkt raster. Rond de oostelijke wijngaard is een haag met struikazelaars aanwezig.

Figuur 1. Het plangebied (rood omlijnd). De torenvalkennestkast is aangegeven met een gele stip.

Figuur 2. Deel van de speeltuin.

Figuur 3. Enkele prieeltjes/tuinhuisjes.

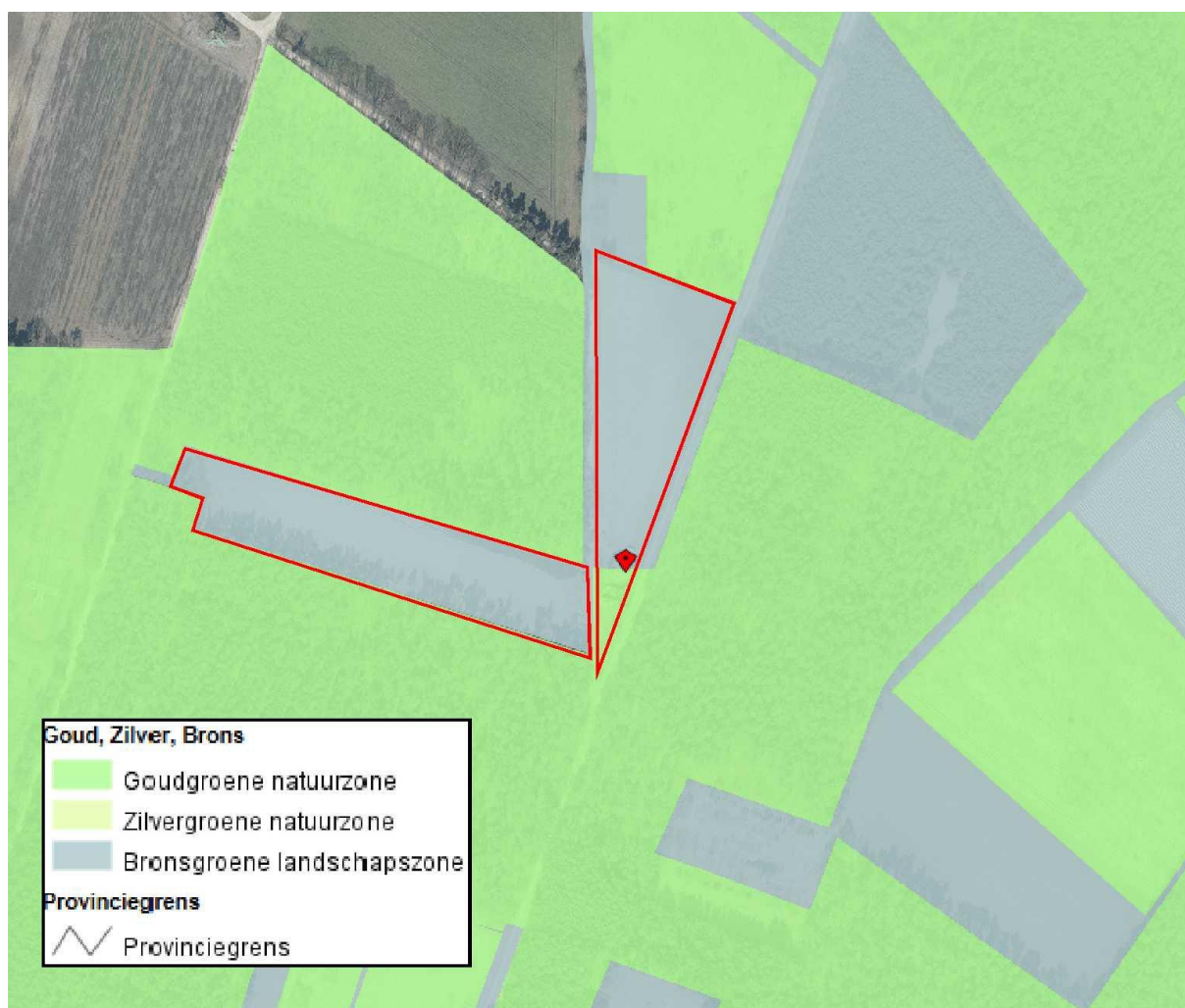
3.2 Veldinventarisatie

Op 10 februari 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en 100 meter daaromheen afgezocht naar holen en nesten van strenger beschermde zoogdieren en jaarrond beschermde vogelnesten. Daarbij werd er gezocht naar dassenholen, dassenwissels, eekhoornnesten, roofvogelnesten en mogelijke vleermuisverblijven (holle bomen). Ook werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten. Alle bovengronds aanwezige beschermde planten in het plangebied werden in kaart gebracht. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013; Buggenum et al 2009; Huizenga et al., 2010) en de waarnemingsoverzichten op www.ravon.nl/tijdschrift en www.waarneming.nl is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Figuur 4 laat zien dat het plangebied voor een klein deel (688m²) in het Natuurnetwerk Nederland (NN) ligt: dit is het groene gedeelte in onderstaande figuur (categorie 'Goudgroene natuurzone'). Daarnaast ligt het grootste deel van het plangebied in de categorie 'Bronsgroene landschapszone' (grijs weergegeven in figuur 4). Zie ook het kader op de volgende bladzijde.

Figuur 4. NN ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd). Bron: website Provincie Limburg (<http://portal.prvlimburg.nl/gisviewer>).

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationale Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

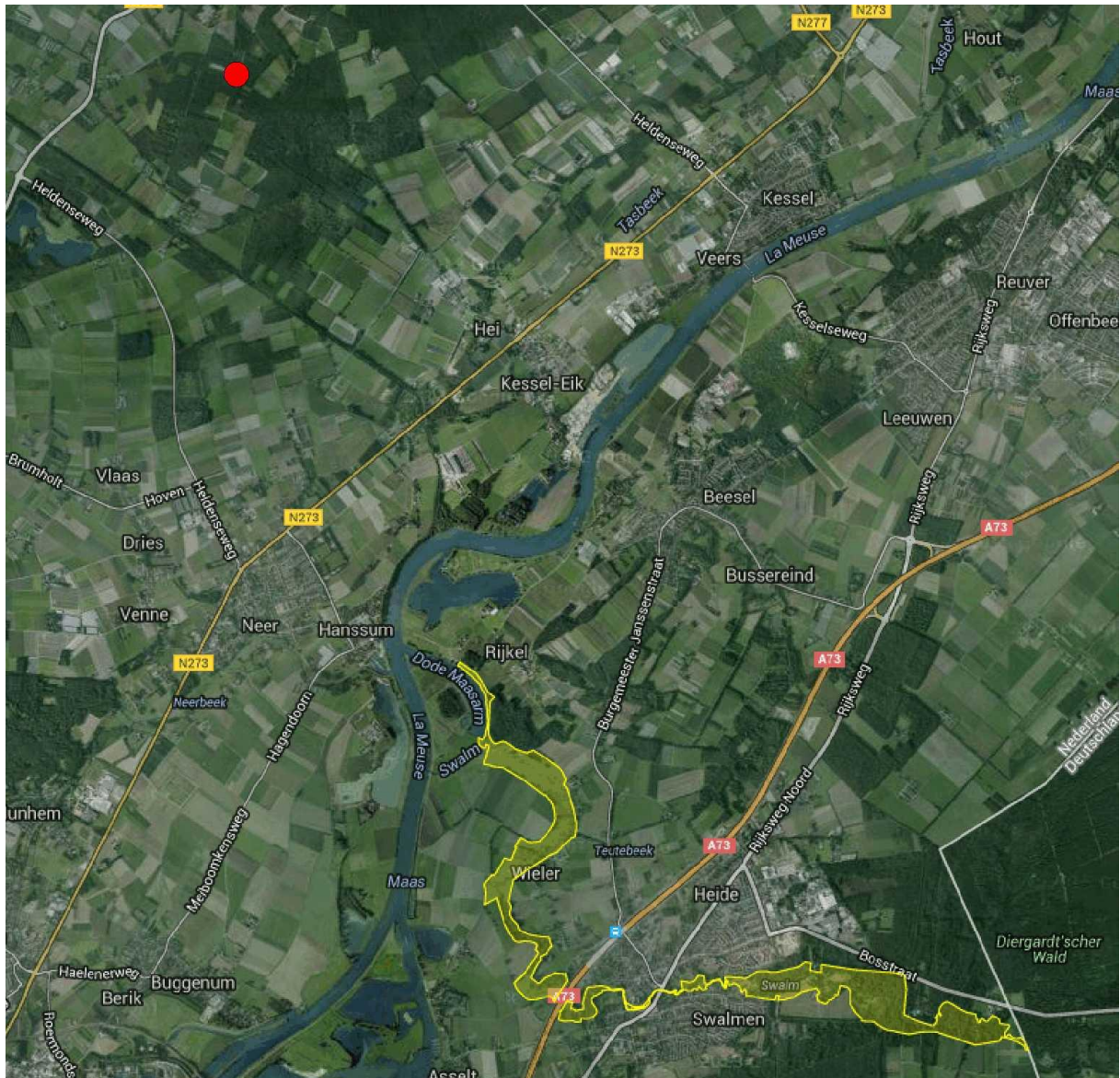
Zilvergroene natuurzone

Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

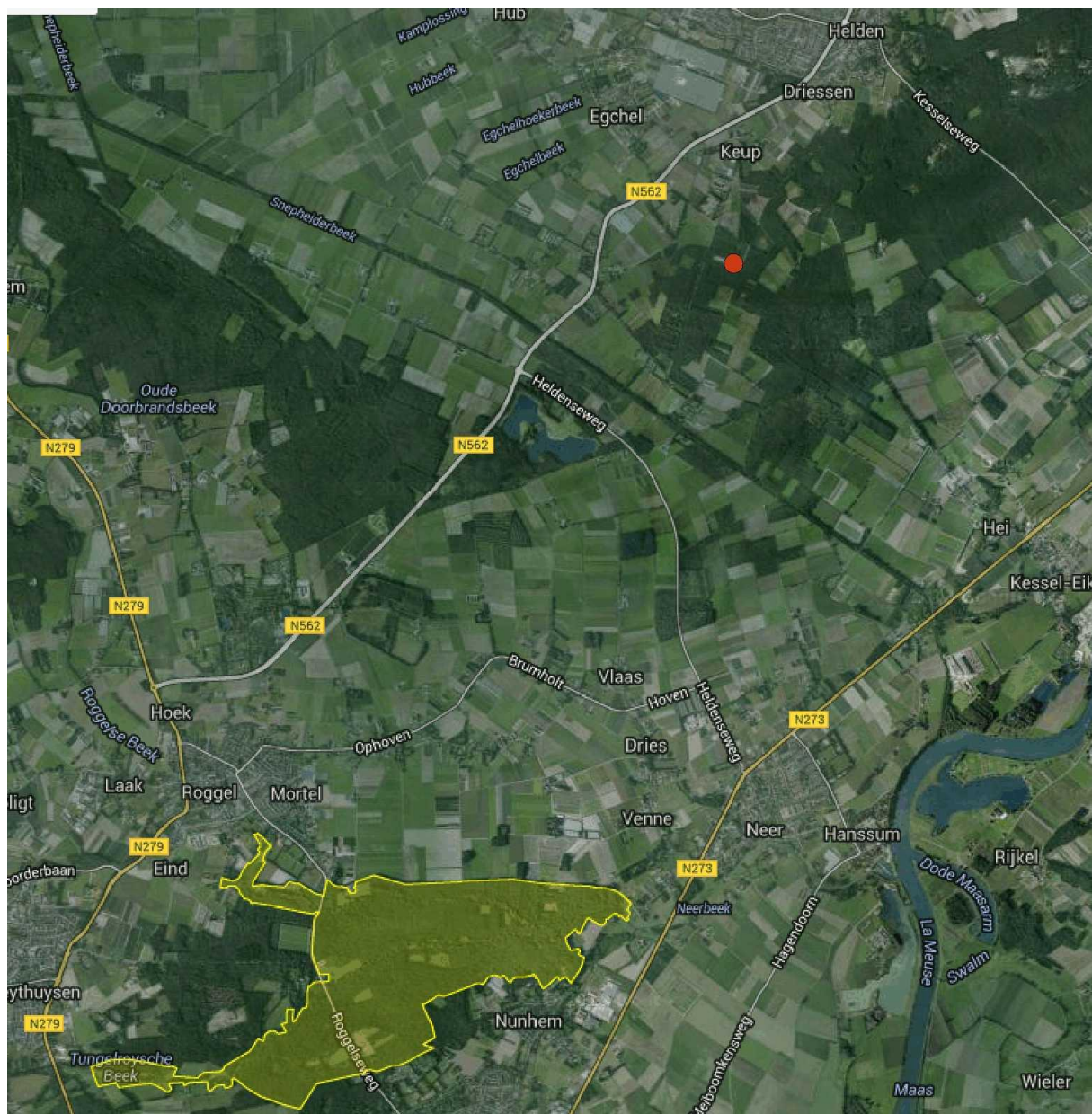
De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor zoals infrastructuur, woningen en toeristische voorzieningen e.d.

Natura 2000-gebied 'Swalmdal' ligt op circa 5,4 kilometer afstand van het plangebied (zie figuur 5); dit is het dichtst bij het plangebied gelegen Natura 2000-gebied.

Figuur 5. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Swalmdal' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

Het plangebied ligt op circa 5,5 kilometer ten noorden van Natura 2000-gebied 'Leudal' (zie figuur 6). Andere Natura 2000-gebieden evenals Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands liggen op een afstand van meer dan 10 kilometer van het plangebied af. Daarnaast is het plangebied geen onderdeel van een Nationaal Landschap.

Figuur 6. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Leudal' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl>.

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

De gebouwen in het plangebied bevatten geen open stootvoegen of gevelbetimmeringen waar vleermuizen in kunnen kruipen. De dakpannen sluiten nauw op elkaar aan en rond vrijwel het hele dak zijn dakgoten aanwezig (zie figuur 7). Alleen een klein deel van het gebouw (aan de achterzijde, zie grote foto voorzijde) bevat een dak zonder onderliggende dakgoten; hier werden echter geen vleermuisuitwerpselen aangetroffen. De bomen in en rond het plangebied bevatten geen holten. Het voorkomen van vleermuisverblijven in of op korte afstand van het plangebied is daardoor onwaarschijnlijk. Wel is het mogelijk dat de bosranden in en rond het plangebied als vaste vliegroutes voor verschillende soorten vleermuizen functioneren. Omdat deze onder de Flora- en faunawet als een vaste rust- en verblijfplaats beschouwd worden, is een aantal vleermuissoorten opgenomen in tabel 1.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn afwezig, ook zijn er geen dassenburchten of eekhoornnesten in of binnen 100 meter afstand rond het plangebied aanwezig.

Op korte afstand van het plangebied werden wel vossen- en konijnenholen waargenomen. Tenslotte is het mogelijk dat er hollen van andere algemeen voorkomende zoogdieren in en nabij het plangebied voorkomen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats in of nabij het plangebied hebben.

Figuur 7. Het gebouw is ongeschikt voor vleermuizen.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in en nabij het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europeus</i>)	X		
Vos (<i>Vulpes vulpes</i>)	X		
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)			X
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)			X
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)			X
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X
Franjestaart (<i>Myotis natterii</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

In het plangebied is een torenvalkenkast aanwezig (zie figuur 1). Het is niet duidelijk of torenvalken deze nestkast gebruiken. Verder werden er in en rond het plangebied geen jaarrond beschermde vogelnesten gevonden. Tijdens het veldbezoek werden de volgende vogels waargenomen: havik, buizerd, houtsnip, appelvink, vink, matkop, pimpelmees, zwarte specht, grote bonte specht, winterkoning, merel en koolmees. In 2012 heeft de Provincie Limburg in en rond het plangebied de bijzondere broedvogelterritoria in kaart gebracht en daaruit bleek dat er in de omgeving van het plangebied (nog) geen torenvalk broedde. Tijdens het broedseizoen zullen algemeen voorkomende vogels als vink en merel broeden in de opgaande vegetaties rond het plangebied.

Planten

Beschermde plantensoorten zijn in en rond het plangebied niet aangetroffen. In 2010 heeft de Provincie Limburg in en rond het plangebied bijzondere plantensoorten in kaart gebracht; daarbij werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Overige beschermde soorten

In het plangebied zelf zijn geen biotopen die als habitat kunnen dienen voor strenger beschermde amfibieën en reptielen. Tabel 2 geeft de mogelijk in het plangebied voorkomende beschermde herpetofaunasoorten weer.

Tabel 2. Mogelijk in het plangebied voorkomende beschermde herpetofaunasoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de (voorgenomen) ingreep

5.1 De ingreep

Het bestaande gebouw op de locatie is uitgebreid met een entree en de keuken wordt uitgebreid. Daarnaast is rondom het gebouw een terras gerealiseerd en een aantal speelvoorzieningen voor de kinderen. Ten zuiden van het gebouw is een groot overdekt terras gerealiseerd en twee kleinere overdekte zitjes waar bezoekers de mogelijkheid hebben om onder het genot van een drankje een bijpassende barbecuemaaltijd te bereiden en te nuttigen. Daarnaast is er voor de bezoekers aan de westzijde van de weg (zandpad) een parkeerterrein en fietsenstalling gerealiseerd. De omliggende gronden zijn in gebruik genomen als wijngaard. Het bestemmingsplan biedt dadelijk de mogelijkheid hiervoor teeltondersteunende voorzieningen te realiseren.

Het plangebied krijgt in zijn geheel de enkelbestemming 'Agrarisch – Plattelandsondernemer'. Ter plaatse van het bouwvlak wordt horeca 2 in de vorm van lunchroom, restaurant en proeverij met terras gerealiseerd en daarnaast ondergeschikte detailhandel. Daarnaast wordt in het bestemmingsplan geregeld dat maximaal 6 x per jaar evenementen zijn toegestaan met een aaneengesloten termijn van 5 dagen inclusief op – en afbouw van tenten op het parkeerterrein. Dit in verband met eventuele wijnfeesten ter plaatse. Figuur 8 geeft de deels gerealiseerde situatie in het plangebied weer.

Figuur 8. De grotendeels al gerealiseerde inrichting van het middendeel van het plangebied.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten

Door de grondwerkzaamheden kunnen holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën mogelijk worden verstoord of verdwijnen.

5.3 Effecten op vogels

Doordat er geen bomen of struiken worden gekapt, zullen er geen nestlocaties van omgevingsscansoorten of andere vogelsoorten verdwijnen.

De torenvalkennestkast bevindt zich op circa 170 meter van de parkeerplaats (waarop een feesttent wordt opgezet voor de geplande wijnfeesten) en op zo'n 150 meter van het nieuw verrezen terras. Beide afstanden zijn ruim genoeg om eventuele verstoring van een broedgeval van de torenvalk te voorkomen.

Krijgsveld et al. (2012) verrichten onderzoek naar de effecten van popfestival Amsterdam Open Air op broedende vogels. Omdat het hier een praktijkonderzoek betreft dat (net als bij de voorgestane wijnfeesten op de parkeerplaats en terras en speeltuin bij 'De Belaëving') plaatsvond in een normaliter rustige, boomrijke omgeving (respectievelijk park en bos), laat deze situatie zich vergelijken met die bij De Belaëving. Doordat Amsterdam Open Air veel meer bezoekers trekt dan de wijnfeesten, zal het versturende effect op broedvogels van Amsterdam Open Air waarschijnlijk groter zijn. Krijgsveld et al. bekeken een aantal broedende vogels voor, tijdens en na Amsterdam Open Air. Bij de meeste soorten werden daarbij geen dramatische zaken aangetroffen, met uitzondering van één (van de in totaal dertien) meerkoetparen/nesten. Bij dit meerkoetennest werden (net als bij andere nesten) geluidsniveaus van 60 tot 75 dB(A) gemeten, maar kwamen ook bezoekers tot 10 meter van het nest staan (dit laatste heeft waarschijnlijk ook een groot effect gehad). Elders op het festivalterrein werden vogels niet of nauwelijks op het nest verstoord, terwijl er geluidsniveaus van 65, 70, 75 en 95 dB(A) werden gemeten (Krijgsveld et al., 2012). Hieruit valt te concluderen dat een geluidsniveau tot en met 95 dB(A) op zichzelf niet leidt tot een verstoring of vernietiging van vogelnesten. Grote aantallen mensen op 10 meter van het nest, in combinatie met een lager geluidsniveau, doen dat echter wel. Doordat het niet de bedoeling is dat bezoekers tijdens de wijnfeesten bij De Belaëving massaal het bos ingaan, zijn er geen ernstig versturende effecten van de wijnfeesten op broedgevallen van algemene vogels te verwachten. Ook het gebruik van het terras en van de speeltuin zal naar verwachting geen noemenswaardige verstoring van broedvogels met zich meebrengen.

5.4 Effecten op vleermuizen

De bosranden rond het plangebied maken mogelijk onderdeel uit van vaste vliegroutes van vleermuizen. Omdat een aantal vleermuissoorten zich op vliegroute laat verstoren door de aanwezigheid van licht (Limpens et. al, 2004), dient dit met een aangepaste werkwijze tijdens de wijnfeesten te worden voorkomen (zie paragraaf 6.1).

5.5 Effecten op het NN en Natura 2000-gebieden

Het grootste deel van het plangebied ligt in de zogenaamde Bronsgroene landschapszone. Het beleid in deze zones, die hoofdzakelijk uit landbouwgronden bestaan, is erop gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden en te ontwikkelen. Omdat er binnen deze zones op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voorkomen zoals woningen, toeristische voorzieningen en dergelijke, lijkt dit geen belemmering te zijn voor de (voorgenomen) ontwikkelingen in het plangebied. Een 'puntje' van het plangebied ligt in de zogenaamde Goudgroene natuurzone, welke het Limburgse deel is van het NN. Binnen deze zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Uit beelden van Google Streetview valt op te maken dat dit puntje in september 2014 nog als bosperceel was ingericht, zei het dat er een niet in de grond gewerkt schapenraaster rondom aanwezig was. Inmiddels is dit deel van het plangebied omgevormd tot kinderspeeltuin met prieeltjes (zie figuren 2 en 3). Hierdoor is er foerageergebied voor bosvogels en zoogdieren verloren gegaan.

Natura 2000-gebieden 'Swalmdal' en 'Leudal' liggen beide op iets meer dan 5 kilometer afstand van het plangebied; deze afstand samen met de aard van de (voorgenomen) ingrepen leiden naar alle waarschijnlijkheid niet tot negatieve effecten op deze Natura 2000-gebieden.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie ‘algemene soorten’: vrijstelling

Voor het vernietigen van hollen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie ‘algemene soorten’ voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van ‘AMvB artikel 75’ van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Vleermuizen

Vaste vliegroutes van vleermuizen zijn streng beschermd onder de Flora- en faunawet. Door er voor te zorgen dat er tijdens de wijnfeesten geen buitenverlichting op de bosranden wordt gericht, wordt schade aan mogelijke vaste vliegroutes van vleermuizen voorkomen. Hiermee wordt een mogelijke overtreding op de Flora- en faunawet voorkomen.

6.2 Overige regelgeving

Volgens het POL ligt een klein deel (688m²) van het plangebied binnen het NN. De gemeente heeft naar de Provincie Limburg aangegeven dat de vraag gesteld moet worden of de aanduiding “Goud-Groen” daadwerkelijk wel van toepassing hoort te zijn op dit gebied, of dat dit wellicht door een verschuiving van de ondergrond als NN is aangeduid. Omdat uit Google Streetview-beelden blijkt dat het 688m² grote deel van het plangebied in september 2014 nog als bosperceel was ingericht, is er naar mening van Faunaconsult geen sprake van een ‘verschuiving’ en dient er te worden gecompenseerd (met name de omdat ondergroei en ondergrond zijn in speeltuin omgezet). De gemeente en de provincie zijn inmiddels in overleg over de wijze waarop de compensatie zal worden vormgegeven. De voorwaarden die gelden bij een compensatieplicht zijn uitgewerkt in de Beleidsregel natuurcompensatie.

De voorgenomen maatregelen hebben naar verwachting geen noemenswaardig negatief effect op de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden: er is daarom geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds en A.J.W. Lenders (red.). 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Huizenga, C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen en L.S.G.M. Verheggen (red.). 2010. Zoogdieren van Limburg. Verspreiding en ecologie in de periode 1980-2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Limpens, H.J.G.A., P.Twisk en G. Veenbaas. 2004. Met vleermuizen overweg. Brochure over vleermuizen en de wijze waarop bij planning, aanleg, reconstructie en beheer van wegen praktische invulling kan worden gegeven aan de wettelijke zorgplicht voor vleermuizen. Uitgave Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Rijkswaterstaat, Dienst Wegen Waterbouwkunde, Delft, en de Zoogdiervereniging, Arnhem.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.